

Sisällysluettelo

TA, 31.5.2021 08:00, Pöytäkirja

§ -2 Pöytäkirjan kansilehti (osallistajat)	1
§ 25 Tilintarkastuskertomus vuodelta 2020	2
§ 26 Arviointikertomus vuodelta 2020	3
§ 27 Tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2020	4
§ 28 Loppuraportti tilintarkastuksesta vuodelta 2020	7
§ 9998 Oikaisuvaatimusohjeet	8

Kokousaika: Maanantai 31.05.2021 kello 08.06 – 12.00

Kokouspaikka: Kunnanhallituksen huone

Saapuvilla olleet:

Jäsenet:

Varajäsenet:

Pärkkä Annu pj.

Eskola Ilse (kv 31.1.2019 § 4)

Jussila Mauno (kv 20.6.2018 § 38) vpj.

Autio Markku

Hakala Airi

Alakangas Ari

Sipilä Terttu

Pyykkö Salli (kv 26.4.2018 § 25)

Voltti Heikki

Kinnunen Juha

Muut saapuvilla olleet:

Vanhatupa Asko JHTT-tilintarkastaja, BDO Auditor Oy

Laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä päätöksentekotapa:

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kaikki asiat käsiteltiin varsinaisessa kokouksessa.

Käsitellyt asiat:

Pykälät: 25 – 28

Sivut: 1 – 10

Pöytäkirjan tarkastajat:

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Ari Alakangas ja Mauno Jussila.

Pöytäkirjan allekirjoitus ja varmennus:

Annu Pärkkä
puheenjohtaja

Asko Vanhatupa
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus:
Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.

Pöytäkirja on tarkastettu sähköisesti 3.6.2021

Ari Alakangas

Mauno Jussila

Pöytäkirjan nähtävänäpito:

Pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa maanantaina 7.6.2021.

Päivi Pöllä
arkistos sihteeri

TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2020

Tarkastuslautakunta 31.5.2021 § 25

Kuntalain (410/2015) 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenille ja asianomaisen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus. Jos tilintarkastaja havaitsee, että kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen, tilintarkastuskertomuksessa on tehtävä asiasta tilivelvolliseen kohdistuva muistutus. Muistutusta ei voida kohdistaa valtuustoon.

Tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto. Valtuusto päättää toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan valmistelu, tilintarkastuskertomus ja siinä tehty muistutus antavat aihetta. Hyväksyessään tilinpäätöksen valtuusto päättää vastuuvapaudesta tilivelvollisille.

Kunnan tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy:n tilintarkastaja esittelee tilintarkastuskertomuksen vuoden 2020 tilintarkastuksesta kokouksessa.

Puheenjohtajan päätösehdotus: Tarkastuslautakunta merkitsee tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2020 tiedokseen ja saattaa sen Sievin kunnanvaltuustolle tiedoksi.

Päätös: Tarkastuslautakunta merkitsi tilintarkastuskertomuksen tiedoksi ja esittää sen valtuuston käsiteltäväksi.

Lisätietoja: puheenjohtaja Annu Pärkkä, p. 050 4045 484
etunimi.sukunimi@sievi.fi

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2020

Tarkastuslautakunta 8.2.2021 § 10

Puheenjohtajan päätösehdotus: Aloitetaan arviointikertomuksen valmistelu.

Puheenjohtaja otti esille arviointisuunnitelmassa hyväksytyyn lautakunnan tehtäväjaon, jonka mukaan aloitetaan arviointikertomuksen valmistelu.

Päätös: Tarkastuslautakunta keskusteli arviointikertomuksen valmistelusta.

Tarkastuslautakunta 22.3.2021 § 17

Puheenjohtajan päätösehdotus: Kootaan yhteen tekstiä valmiiksi jo yhteisten osioiden osalta. Käydään aikataulua lävitse arviointikertomuksen valmistelua varten. Sovitaan tarvittavista Teams-kokouksista sekä visuaalisesta ilmeestä.

Päätös: Tarkastuslautakunta aloittaa arviointikertomuksen laadinnan mm. tässä kokouksessa esille otettujen teemojen pohjalta. Kunnan tilinpäätösasiakirja saadaan lautakunnan jäsenten käyttöön maaliskuun loppuun mennessä. Tarkastuslautakunnan sovitut kokoukset pidetään 26.4.2021 ja 17.5.2021 sekä lisäksi 7.5.2021.

Arviointikertomuksen visuaalisen ilmeen viimeistelyyn voidaan käyttää hyväksi mainostoimiston palveluita.

Tarkastuslautakunta 26.4.2021 § 21

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2020 on extranetissä luettavissa. Jokainen valmistelee yhteistä ja omaa osuuttaan. Luonnoksia voi lähettää puheenjohtajalle sähköpostitse kokoussaamuun mennessä, jotta niitä voidaan kokouksessa yhdessä työstää eteenpäin. Keskustellaan myös arviointikertomuksen visuaalisuudesta.

Päätös: Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen valmistelua käydyin keskustelun pohjalta.

Tarkastuslautakunta 7.5.2021 § 24

Päätös: Tarkastuslautakunta jatkaa arviointikertomuksen valmistelua 17.5.2021 pidettävässä kokouksessa.

Tarkastuslautakunta 31.5.2021 § 26

Puheenjohtajan päätösehdotus: Tarkastuslautakunta hyväksyy arviointikertomuksen ja esittää sen valtuuston käsiteltäväksi.

Päätös: Tarkastuslautakunta hyväksyi arviointikertomuksen vuodelta 2020 ja päätti esittää sen valtuuston käsiteltäväksi.

Lisätietoja: puheenjohtaja Annu Pärkkä, p. 050 4045 484, etunimi.sukunimi@sievi.fi

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2020

Kunnanhallitus 31.03.2021 § 52

Kuntalain mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä, ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on lisäksi annettava tietoja mm. sellaisista talouteen ja tilinpäätökseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa ja taseessa tai rahoituslaskelmassa. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja.

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Tasekirja sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisen, tilinpäätöslaskelmat sekä liitetiedot ja henkilöstöraportin.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Vuoden 2020 tilinpäätös muodostui Sievissä kaikkien käännteiden jälkeen lopulta 3,1 milj. euroa ylijäämiseksi ja vahvistaa tällä summalla kunnan tasetta. Sotemenoihin pelättiin tulevan isoa kasvua koronapandemian vuoksi. Nämä oletukset perustuivat sairaanhoitopiiriin ja Kallion skenaarioihin koronan mahdollisesti aiheuttamista lisääntyvistä sosiaali- ja terveys menoista. Myöskään valtion mitattava lainanotto ja kuntien valtionosuuksien korottaminen ei ollut vielä kokonaisuudessaan kesällä tiedossa. Verotuloihin ennustettiin vaatimantonta kasvua.

Ennusteet koronan talousvaikutuksista eivät onneksi onnistuneet vaan toisin kävi. Peruspalvelujen valtionosuuden korotukset useassa lisätalousarviossa nostivat Sievin kunnan saamaa valtionosuutta 1,47 milj. euroa, jonka lisäksi yhteisöveron jako-osuutta nostettiin 10 prosenttiyksiköllä. Korona ei täällä aiheuttanut mittavia kuluja, ja näin tämä ylikompensaatio jää vahvistamaan kunnan taloutta.

Koronan leviämisen ehkäisyssä ja sitä kautta menojen hillinnässä onnistuttiin hyvin. Sievissä sotemenot nousivat erittäin maltillisesti eli 1,8% edellisestä vuodesta, koronasta suoraan aiheutuneet kulut jäivät 340 000 euroon. Sotemenojen alitus talousarvioon nähden oli lopulta 677 000 euroa. Kunnan henkilöstömenoja vähensivät sijaistarpeen väheneminen sekä koko henkilöstön lomautukset, joiden säästövaikutus oli noin 250000€. Vuonna 2020 henkilöstökulut laskivat edellisvuodesta ollen 10,5 milj. euroa (2019 11,2 milj.€).

Tuloslaskelman toimintakate muodostuu käyttötalouden tuottojen ja kulujen erotuksesta, ja se ilmoittaa, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2020

toimintakate oli – 32,86 milj. € (v 2019 – 33,29 milj. €), alkuperäinen talousarvio oli –34,52 milj. €. Toimintakate laski edelliseen vuoteen verrattuna 0,43 milj. € ja 1,3%.

Tuloslaskelman vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoitukseen ja lainojen lyhennyksiin. Tilikauden vuosikatteen muodostui 2020 vuonna 4 171 463 € (2019 vuonna 66 395 €), alkuperäisen talousarvion ollessa 900 321€.

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja, tässä luvussa on mukana myös poistot ja satunnaiset erät. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä, joiden jälkeen tulee tilikauden yli- tai alijäämä.

Tilinpäätöksen tulos on hyvä silloin kun vuosikate kattaa poistot. Vuonna 2020 vuosikate 4 171 463 € kattoi poistoista 362,7%. Sievin kunnan tilinpäätöksestä muodostui näin alkuperäistä taloussuunnitelmaa merkittävästi parempi.

Investointimenoja toteutui yhteensä 476 396 € ja investointituloja 274 723€, nettoinvestoinnit yhteensä 201 673 €. Investointimenoista isoimpia 2020 vuonna olivat kaavateiden rakentaminen 368 383€ ja maan hankinta 68 500€.

Kunnan ottolainojen määrä laski edellisvuodesta 1,02 milj. euroa, ollen vuoden lopussa oli 20,84 milj. €. (2019 vuonna 21,85 milj. €). Lainoista suurin osa on lyhytaikaisia kuntatodistuksia. Lainaa oli vuoden vaihteessa 4 314 €/asukas (2019 vuonna 4452 €/asukas) ja konsernilainaa 6993 €/asukas (2019 vuonna 7052 €/asukas). Antolainoina myönnettyjä lainasaamisia oli vuoden vaihteessa 2,99 milj. euroa.

Vuonna 2020 tilikauden ylijäämäksi muodostui 3 121 345,41€ (2019 alijäämää -847 428,12€), eli tulos on 3,97 milj. € parempi kuin 2019 vuonna. Taseessa oli vuoden alussa edellisten tilikausien ylijäämää 2,45 milj. euroa, kun tämä 2020 ylijäämä kirjataan, nousee taseen ylijäämä 5,58 milj. euroon.

Tämä poikkeuksellinen koronavuosi johti näin poikkeukselliseen hyvään tilinpäätöksen tulokseen. Kunnan taseessa on nyt ylijäämää puskuriksi lähivuosille. Varoituksen sana on kuitenkin paikallaan. Hyvään tilanteeseen ei kannata tuudittautua, vaan taloutta tulee hoitaa vastuullisesti vastakin ja säilyttää tuo taseen ylijäämä.

Oheismateriaalina on kunnan tilinpäätös sisältäen toimintakertomuksen ja henkilöstöraportin ja Peruspalvelukuntayhtymä Kallion tilinpäätöksen sekä lautakuntien tilinpäätöksen käsittelypykälät.

Tilikauden tuloksen käsittelystä on esitys toimintakertomuksen yhteydessä.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää

1. esittää kunnanvaltuustolle, että tilikauden tuloksesta 3 021 293,19 € ja poistoerokirjauksesta 100 052,22 € muodostuva ylijäämä 3 121 345,41€ siirretään tilikauden yli-/alijäämätillille
2. esittää kunnanvaltuustolle, että ne sitovan tason tuloalitukset, joihin ei ole aiemmin haettu määrärahan muutoksia, hyväksytään
3. allekirjoittaa vuoden 2020 tilinpäätöksen ja jättää tilinpäätöksen tilintarkastajien tarkastettavaksi
4. oikeuttaa taloushallinnon tekemään mahdollisesti tarvittavat täydennykset ja tekniset korjaukset
5. saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan käsittelyn jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi.

Päätös: Hyväksyttiin.

Asiantuntijoina kuultiin kunnankamreeri Marja Korkeakangasta ja toimialojen johtavia viranhaltijoita Reijo Peltokorpea, Sami Puputtia, Outi Santavuorta sekä Teemu Pelkosta.

Kokouksessa pidettiin tauko tämän pyläkan aikana klo 16.04-16.13.

Lisätietoja: kunnankamreeri Marja Korkeakangas, 044 4883 202
etunimi.sukunimi@sievi.fi

Tarkastuslautakunta 31.5.2021 § 27

Kunnanjohtaja Mauno Ranto ja kunnankamreeri Marja Korkeakangas esittelivät vuoden 2020 tilinpäätöstä tarkastuslautakunnalle kokouksessa 22.3.2021 § 16.

Puheenjohtajan päätösehdotus: Tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto

1. hyväksyy vuoden 2020 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä
2. myöntää tili- ja vastuuvapauden tilivelvollisille.

Päätös: Tarkastuslautakunta hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Lisätietoja: puheenjohtaja Annu Pärkkä, p. 050 4045 484
etunimi.sukunimi@sievi.fi

LOPPURAPORTTI TILINTARKASTUKSESTA VUODELTA 2020

Tarkastuslautakunta 31.5.2021 § 28

Tilintarkastaja esittelee loppuraporttinsa vuodelta 2020.

Puheenjohtajan päätösehdotus: Tarkastuslautakunta merkitsee loppuraportin tiedokseen.

Päätös: Tarkastuslautakunta merkitsi tiedoksi tilintarkastajan esittelemän loppuraportin tilikauden 2020 tarkastuksen toteutumisesta.

Lisätietoja: puheenjohtaja Annu Pärkkä, p. 050 4045 484
etunimi.sukunimi@sievi.fi

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen
perusteet

Seuraavista päätöksistä ei Kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät: 25-28

Lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 6 §:n / muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimus-
viranomaisen ja
-aika

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu ja jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:

Sievin kunnan tarkastuslautakunta

Haikolantie 16

85410 Sievi

kirjaamo@sievi.fi

Pykälät:

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa (Kuntalaki 140.3 §). Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena (3.) päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana (Kuntalaki 139 §). Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

VALITUSOSOITUS

Valitusviran-
omainen ja
valitusaika

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitusviranomaisen:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

PL 189 (Isokatu 4), 90101 Oulu

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

fax: 029 56 42841

puh: 029 56 42800 (vaihe)

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityis-
tuomioistuinten asiointipalvelussa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus, pykälät:

Valitusaika
30 päivää

Hallintovalitus, pykälät:

Valitusaika
___ päivää

Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite

Pykälät:

Valitusaika
___ päivää

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa (Kuntalaki 140.3 §). Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena (3.) päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana (Kuntalaki 139 §). Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

HANKINTAOIKAISUVAATIMUSOHJE JA VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUTEEN

<p>Hankintapäätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen (tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa) voi vaatia kirjallisesti hankintaoikaisua (Hankintalaki 1397/2016 § 135) tai tehdä kuntalain (410/2015 § 134) mukaisen oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsen voi tehdä kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen.</p> <p>Pykälä:</p> <p>Hankintayksikkö, jolle oikaisuvaatimus tehdään: Sievin kunnan tarkastuslautakunta Haikolantie 16 85410 Sievi kirjaamo@sievi.fi</p> <p>Mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain mukaisen kynnyksarvon, voi asianosainen saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen (Hankintalaki 145-146 §).</p> <p>Pykälä:</p> <p>Markkinaoikeus Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki puh. 029 56 43300, fax 029 56 43314 sähköposti: markkinaoikeus(at)oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Oikaisuvaatimus ja valitus markkinaoikeuteen on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.</p>

Oikaisuvaatimus-/valituskirjelmän sisältö	<p>Oikaisuvaatimus-/valituskirjelmässä on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi - muutosvaatimuksen perusteet. <p>Oikaisuvaatimus-/valituskirjelmässä on ilmoitettava oikaisuvaatimuksen tekijän/valittajan nimi ja kotikunta. Jos oikaisuvaatimuksen tekijän/valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen/valituksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimus-/valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle/valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Oikaisuvaatimuksen tekijän/valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimus-/valituskirjelmä. Oikaisuvaatimus-/valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta oikaisuvaatimus tehdään/valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä todistus siitä minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys oikaisuvaatimus-/valitusajan alkamisen ajankohdasta. Oikaisuvaatimus-/valituskirjelmään on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä/valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin Hallintolain (434/2003) 12 §:ssä/Lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 6 §:ssä säädetään.</p>
Oikaisuvaatimus-/valituskirjelmän toimittaminen	<p>Oikaisuvaatimus-/valitusasiakirjat on toimitettava oikaisuvaatimus-/valitusviranomaiselle viimeistään oikaisuvaatimus-/valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimus/valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arklauantai, saa asiakirjat toimittaa viranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Asiakirjat toimitetaan viranomaisen asiointiosoitteeseen lähettäjän omalla vastuulla. Tämä voidaan tehdä myös postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen oikaisuvaatimus-/valitusajan päättymistä.</p> <p>Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite Pykälät</p> <p>Valitusasiakirjat on toimitettava: ¹⁾ nimi, osoite ja postiosoite Pykälät</p>
Lisätietoja	<p>Valituksen käsittelystä hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksua Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukaisesti.</p> <p>Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p> <p>¹⁾ Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle.</p>